

Verslag Bijeenkomst Visie op Cultuur – 19 maart 2015 in Museum Oud Soest

Het Cultuurplatform heeft alle deelnemers uitgenodigd om op donderdag 19 maart met elkaar te praten over de visie op cultuur. Dit als voorbereiding op de dialoog die de gemeente binnenkort gaat starten over de Cultuurvisie 2016 en verder, om een toekomstbeeld voor de komende jaren te ontwikkelen.

Aanwezig bij deze avond waren:

Kees-Jens van der Wel, Aartje Knol, Marlous Phielix	Accordeon Vereniging Animato
Cees Paul, Harm Jan Luth	Artishock
Cor de Ruiter	Cabrio
Anita Vreugdenhil	Cultuurconsulent, Cultuurpunt
Xander Dazelaar, Toon van Doorn	Groot Gaesbeeker Gilde
Henk Groenesteijn	Historische Ver. Soest en Hiscue Erfgoededucatie
Monica Kalbvleesch	Idea
Hans de Goede en Hil Medema	Kunstenaars
Paul Martens	Kunstroute
Cees Vos	Museum Oud Soest
Christien Belt	Muziekvereniging PVO
René Janson	Radio Soest
Peter Nekkers, Trees Nelissen, Marjolein de Rouw	SLAS
Bart de Ruijter	Slavisch Koor Byzantium
Rob Kracht	Stellingkorenmolen De Windhond
Max Netelenbos	Volksuniversiteit
Bert Krijger, Ida Thoenes, Chris Rodenburg, Joan Heidinga, Annemieke Marinissen	Cultuurplatform Soest

Voorzitter van het Cultuurplatform Bert Krijger opent de bijeenkomst en legt uit wat het doel is. De gemeente bereidt zich voor op de Cultuurvisie 2016-2020. Het Cultuurplatform wil graag met vertegenwoordigers van het culturele veld gedachten hierover delen als input voor de dialoog met de gemeente.

In het eerste bericht hierover heeft de gemeente aangegeven gesprekken te willen voeren over 4 thema's: ondernemerschap, samenwerking, aansluiting sociaal domein en innovatie. De deelnemers aan deze bijeenkomst discussiëren in 4 groepen over deze thema's.

Hieronder volgt een korte samenvatting van zaken die aan de orde zijn gekomen. Overigens ging de discussie niet altijd over de thema's die de gemeente had voorgesteld; ook andere – of soms wel juist andere – zaken werden door de deelnemers belangrijk gevonden en staan hieronder vermeld.

Ondernemerschap

Algemeen

- Voor cultuur is rendement geen doel op zich, maar het is wel nodig om cultuur in stand te houden en te kunnen doorontwikkelen. Maar laten we oppassen er niet een te zakelijk karakter aan te geven. Cultuur heeft vooral waarde in zichzelf en is niet een commerciële pijler van Soest.

Ondernemerschap

- Door minder subsidie worden culturele partijen wel gedwongen zich meer als ondernemer op te stellen. Vaak proberen zij geld aan te trekken met activiteiten naast hun kernactiviteiten. Een voorbeeld is de verhuur van ruimte in het Museum Oud Soest voor doeleinden die niet tot de kernactiviteiten van het Museum behoren.
- Belangrijk is dat organisaties die zelf inkomsten willen of moeten genereren dit planmatig aanpakken. Plannen, uitvoeren, bijstellen, plannen, etc. Organisaties kunnen hierbij ideeën van elkaar opdoen.

- Cultuur zou met een kunstmarkt kunnen aansluiten bij de Ambachtenmarkt. De Ambachtenmarkt heeft bij uitstek nationale aantrekkingskracht. De kunst is om de bezoekers binnen te houden.
- Donateurs en vriendenverenigingen zijn belangrijk.

Promotie

- Promotie, PR en een goede website zijn erg belangrijk. De ene organisatie of individuele kunstenaar heeft dit beter op orde of besteedt hier meer aandacht aan dan de andere. Vraag is of hierbij ondersteuning nodig is?
- Marketing van cultuur in Soest is belangrijk. Er zou een centrale PR moeten zijn. Er kan meer gedaan worden met Facebook van het Cultuurpunt en het Cultuurplatform. Essentieel is dat Soest weet wat Soest te bieden heeft. Dit geldt ook voor het culturele veld onderling.
- Er is het Cultuurpunt waar posters opgehangen worden, waar mensen/organisaties hun flyers kwijt kunnen. Ook digitaal worden de activiteiten van het culturele veld ingevoerd die dan te zien zijn op websites als uit in Soest en RTV utrecht. Daarnaast is er de maandelijks culturele agenda die op ruim 60 plekken in Soest hangt en gratis meegenomen kan worden.
- Het Cultureel Jaarboek is een goed initiatief als promotie van de individuele kunstenaar of organisatie en geeft een goed overzicht.

Ondernemers

- Ondernemers zijn betrokken, maar het zijn altijd dezelfde ondernemers op wie je kunt leunen. Onskent-ons is erg belangrijk.
- Andersom kan ook. Het culturele veld zou kunnen onderzoeken wat zij kan betekenen voor de ondernemers.

De rol van de gemeente

- Spelers in het culturele veld moeten een basishouding hebben om zelf te ondernemen, maar de gemeente moet een basis infrastructuur bieden. In gezamenlijk overleg moet worden bepaald waar die basisinfrastructuur uit moet bestaan.
- Er blijft behoefte aan podia, oefenruimtes en atelierruimtes. Ondernemers kunnen hun locaties beschikbaar stellen. Ook de gemeente kan hierbij een goede rol spelen door tegen geen of lage kosten leegstaande panden beschikbaar te stellen. Gedacht zou kunnen worden aan roulerende tentoonstellingsruimte.

Samenwerking

Algemeen

- Voorstel: maak andere clusters om beleid op te maken, bijvoorbeeld op 5 werkvelden: cultureel erfgoed; podiumkunsten; theater/dans, muziek; beeldende kunst. Bepaal je beleid per werkveld, welke focus, hoe inzetten op toeristisch gebied, etc.
- De connecties met de gemeente waren vroeger beter, de relatie met de cultuurambtenaar is zwak of afwezig.
- We missen de aansluiting met de nieuwe Nederlanders/ mensen met een andere culturele achtergrond.
- We moeten betere aansluiting zoeken bij de jongeren, naast Soestvrijstaal is er niet veel.
- Portaal (Woningbouwvereniging) had enige jaren geleden een cultureel initiatief in Smitsveen. Dat doen ze helaas niet meer. Kan de gemeente hier afwijken van het overheidsbeleid dat de corporaties zich moeten terugtrekken op hun kernactiviteiten, zijnde huisvesting?

Partijen die elkaar kunnen versterken

- Muziek- en andere organisaties kunnen meer samen optreden, samen een avond vullen, een muziekfestival houden. In afstemming samen meer kleine avonden organiseren. Samen programma's invullen, bijvoorbeeld eerst een dichter, daarna singer-songwriter.
- Agenda's op elkaar afstemmen. Een deel van de mensen kende "Uit in Soest" en de "Cultuurkalender" niet.
- Organiseer gezamenlijke inkoop, bijvoorbeeld van instrumenten en andere benodigdheden. Maak een centraal punt voor inkoop.
- SLAS zou gebaat zijn bij een goede samenwerking met Artishock en Radio Soest om de lezingen te promoten.
- Samenwerken is vaak vrij ingewikkeld omdat de doelgroep volstrekt verschilt qua publieksaantallen, leeftijden, stijlen en wensen.
- Samenwerken is wél leuk, het is zoeken naar waar je elkaar raakt. Voorbeeld is de Kunstroute, waarbij verschillende culturen elkaar tegenkomen. (Hierover is nog discussie mogelijk in hoeverre ze elkaar ook echt ontmoeten, maar het is sowieso de moeite waard.)
- Voorstel is om een lijst te maken van partijen die bij elkaar zouden kunnen passen, bijvoorbeeld Koningsdag – Museum – gilde – expositie).
- Museum haalt kunstenaars binnen, Cultureel erfgoed combineert goed met beeldende kunst, geeft een platform. Koren kunnen meer samenwerken, zoals bij het Korenfestival.

Professionals helpen amateurs en vv

- Dit is geen goed onderwerp. Professionals moeten eten, dus betaald worden.
- Het bestaat wel, zoals de Jamsessies van amateurs en profs, en zoals Soestvrijstaal.
- Muziekvereniging en Muziekschool : het is lastig om uit de concurrentie te blijven. Inhuur tijdelijke profs gaat direct gepaard met betaling.
- Cultuurfestival samen met Kunstroute is pilot.

Cultuur en toerisme

- De Beeldentuin van Hazart zou ondersteund moeten worden, geef de beeldentuin voorrang in plaats van de ondertunneling waar de gemeente nu over spreekt. Kunnen we een beeldenroute door het dorp maken. Het wegvallen van de VVV maakt dat een aantal van dit soort initiatieven verdwijnt of niet meer te vinden is. Maak een (semi) permanente route van samenwerkende kunstenaars.
- De combinatie van toerisme en cultuur kan elkaar versterken, maar we gaan geen cultuur bedrijven vanuit toeristisch (lees economisch) uitgangspunt. Cultuur draagt ook bij aan welzijn.
- Voorstel: maak bij de belangrijkste toeristische centra (NMM) een heldere aankondiging: Vandaag ook in Soest: (een cultureel evenement of tentoonstelling aankondigen).
- Alles wat kunst in een bredere bedding zet, kan het versterken en moet je doen.

Huisvesting

- Artishock huisvest ook anderen. SLAS heeft geen eigen huisvesting, wil daar in samenwerken. Museum biedt ruimtes aan.
- De muziekvereniging heeft moeite met ruimte voor grotere optredens als bijvoorbeeld het Nieuwjaarsconcert, optredens die voor alle Soesters openbaar toegankelijk zijn. We hebben in Soest geen geschikte binnenruimte om zoveel publiek te kunnen ontvangen. Dat kan bv wel in Cabrio, maar dat kan alleen in de zomer/bij mooi weer. Kan er iets in kerken? Een evenementenhal?

Historisch Informatie Punt

- Het Museum Oud Soest zou graag zien en wil het initiatief nemen tot de oprichting van een Historisch Informatie Punt (HIP). Deze HIP kan ook gecombineerd worden met informatieverstrekking aan recreanten en toerisme nu we geen VVV meer hebben in Soest.

Aansluiting sociaal domein

Algemeen

- “Sociaal domein” is een onwennig begrip, wordt vooral gezien als welzijn en zorg. Er werd gezocht naar een ‘doelstelling’ en het in beeld brengen van doelgroepen. En dan doelgroepen verbinden met elkaar.

Jeugd

- Vooral als doelgroep werd de jeugd genoemd. De jeugd zal bij de educatie ook eigenwaarde moeten worden bijgebracht over kunst & cultuur. Ook kunnen gaan optreden voor ouderen. Om iedereen er bij te kunnen betrekken werd ook genoemd de oprichting van een grote JOSTI-band. Laten zien wat je kunt, eigenwaarde aan ontlenuen. Ook van belang voor preventie. Sociale samenhang. Houding van samendoen. Niet alleen maar ‘consumeren’. Werken aan ‘verbinden aan/betrekken bij.
- ‘Beginnen met begrijpelijke taal!’. Sociaal domein is jeugdeducatie én cultuureducatie. Cultuur nodigt uit tot deelname aan.
- Kan worden versterkt door uitwisseling/bijdragen aan door professionals aan educatieprojecten. Vergt faciliteiten. Leidt tot deelname aan de samenleving. Als het maar begrijpelijk kan worden uitgelegd.
- Culturele instellingen kunnen/willen/moeten betrokken worden bij het onderwijsveld. Als opstapje naar het deelnemen aan de samenleving, niet alles digitaliseren. Geldt ook voor het hele verenigingsleven. Faciliteren, kwam het woord weer. Want wat je zelf kunt doen hoeft de overheid niet te doen.

Deelnemen

- Cultuur kan mensen ‘uit huis halen’, actief maken. Cultuur inzetten bij werkervaringsplaatsen. Laten meewerken. De kracht van cultuur gebruiken in die zin dat laten zien wat je wél kunt belangrijker is dan wat je niet kunt. Vanuit cultuurgedachte (instellingen/individueel?) als ‘dienst aanbieden’ die mensen emancipeert. Werd uiteindelijk kort samengevat als ‘cultuur nodigt uit tot deelnemen aan de samenleving’. Zit je in je passende sociaal domein.
- Openstaan voor deelname aan, dus activeren tot deelname. Voorkomen vereenzaming, geldt voor jong en oud. Praktisch middel werd genoemd t.w. de 100-stoelen regeling. Die regeling optimaliseren

Ouderen

- Faciliteren, moeilijk woord, maar culturele verenigingen treden op (presenteren zich) in bijvoorbeeld Molenschot. Vermaak en bezig zijn voor ouderen, koren en orkesten, ouderen kunnen ook meezingen, en zo voort. Vraag kwam daarbij of het vrijwilligersbeleid daarop voldoende inspeelt. Is dat nog actueel genoeg?

Participatiewet

- Het sociaal domein is veel breder dan alleen zorg. Hiermee kan een tweede geldstroom voor culturele instellingen worden gegenereerd. Culturele instanties draaien op vrijwilligers, vaak mensen met 'een afstand tot de arbeidsmarkt'. En vanuit de Participatiewet moeten mensen wat terug doen voor hun uitkering. Geef dan ook instellingen (ateliers, organisaties) de tools om deze mensen een opleiding (bv in de vorm van Leerwerkbedrijf of ervaringscertificaten) en toeleiding tot de arbeidsmarkt te bieden, op hun manier, dus op een wijze die past bij de instelling. Dus: put your money where your mouth is, of, meer ambtelijk: verstrek gelden van Sociaal Domein aan Culturele instellingen voor functies die binnen het Sociaal Domein (Jeugdwet, Participatiewet, Wet Werk en Inkomen) vallen.

Etnische groepen

- Bevordering van deelname door etnische groepen aan de cultuurbeleving van Soest. Cultuurbeleving en deelname blijven vaak beperkt tot hoofdzakelijk de autochtone bevolking, mede door de afwijzende houding van diverse groepen en/of zich niet betrokken voelen om hun inbreng als waardevol element op te nemen in het cultuuraanbod.

Innovatie

Na de vaststelling dat innovatie een nogal grote term is voor cultuur in Soest kwamen we tot de volgende suggesties:

- Samenwerken en delen waardoor elkaars vaardigheden kunnen worden benut.
- Clusteren van activiteiten waardoor meer publiek betrokken wordt bij cultuur als geheel.
- Broedplaats voor cultuur waar ideeën kunnen worden gedeeld en met elkaar ontwikkeld.
- Flexibel zijn, luisteren naar elkaar en je openstellen.
- Inspelen op maatschappelijke en/of locale thema's door het organiseren van activiteiten die daar iets mee doen.
- Leren van vergelijkbare organisaties in de omgeving door daar te gaan kijken en luisteren.
- Het verbeteren van de PR waardoor publiek uit Soest, maar ook van buiten Soest, overzichtelijk kan vinden wat er allemaal gebeurt.
- Meerjaren afspraken maken met gemeente zodat energie gestoken kan worden in de creatieve processen.
- Het NMM als katalysator gebruiken voor echt grote activiteiten (duurzaamheids-centrum, beeldentuin).

Dit alles met in het achterhoofd dat de meeste organisaties uit vrijwilligers bestaan die al heel veel doen. Daardoor bestaat het gevaar van overbelasting en afhaken.

- Daarom werd vooral ook benadrukt dat we juist moeten koesteren wat we hebben en elkaar moeten zien te versterken in plaats van vernieuwen.
- Ten slotte zou het erg helpen als meer mensen accordeon gingen spelen.

Afsluiting

De avond werd afgesloten met de afspraak dat dit verslag in concept wordt afgestemd met de deelnemers en daarna breder wordt verspreid. Daarna volgde een geanimeerde borrel. Veel dank aan Cees Vos en Joke Bosland voor hun gastvrijheid in het Museum!